

Lesarabrøv

Sjálvt mjólkkin brandskattað

Eitt av seinastu brögðum landsstýrisins er at leggja stóran skatt á mjólkina um MVG-gjaldið.

Samstundis fara matúreiðslurnar at minka, siga teir, men tá alt kemur upp á pláss, verða vit helst øll knokkroytt, eitt sindur fastari.

Óg mjólkkin fer at kosta munandi meira samanborið við annan mat og ikki um at tala saft og sodavatn, ið eru næstu kappingarvørur hjá mjólkini.

Hetta er ikki heilsugott, hvørki á ein ella annan hátt. Sannroynd er at vit, ið búgva so langt norðuri, hava væl meira fyri neyðini mjólkina enn tey, ið hava ovmikið av grønmeti beint fyri durunum.

Seinastu árin er føroysk mjólk vörðin ein munandi partur av mati okkara, og serliga fyri uppvaksandi ættarliðið. Men álíkvæl eru vit í ársnýtslu ikki meir enn góða helvt av ársnýtslu íslendinga og finna.

Henda góða gongd, ið verið hevur, er nú helst brotin, og alt kemur at ganga aftur á hond, einans tí nú skal MVG-gjald á mjólk og bøndur.

Vorðið sum grammleiki í politikarum okkara. Var mansevní í teimum, høvdu teir heldur fyrst minkað egnu lön sína og biðjening og politiska »upplýsing« niður á, ja, vanligt tímaløn-arstøði. Hvi skal tað loy seg so væl at misrøkja føðilandið?

Er tað ikki sera óføroyskt at sleppa allari egnu framleiðslu okkara upp á fjall, ella kanska fyri bakka, tí vit skulu laga alt til Bruxelleskrøv.

Spyrjast kann um tað eru føroyingar, ið ráða í Føroyum, ella EEC-teknokrat-ar.

Vit hava roynt at mæla í móti hesi niðurgongd, og á seinasta aðalfundi í mjólk-arvirkinum varð samtykt soljóðandi áheitan á ráðandi myndugleikar landsins:

»Á fundi í lutafelagnum Mjólkarvirki Búnaðarmanna, hin 30. mars 1992, har meginparturin av mjólkarvinnuni var til staðar varð samtykt at mæla í móti at ætlaða Meirvirðisgjaldið eisini fer at fata um føroyskar búnaðarvørur.

Vit halda ikki nakra orsök vera til at dyrka vørurnar so munandi sum tíðinar eru. Vandur er eisini fyri at okkara vørur ikki standa seg í kappingini. Heldur ikki hava jarðarbrúkarar orku og stundir til at føra eitt bókhald afturat ókeypis.

Sambært avtaluna við EEC er mjólk og seyður uttanfyri, og tí er onki, ið noyðir tykkum at leggja hesa byrðu afturat á jarðarbrúkið.

Men sum ikki einaferð, var tað sum at sletta vatn á ovurfeitar gæs.

Prísráð Føroya

Fyri kortum var formaður prísráðsins í útvarpinum um brúkaraprísir.

Ikki vóru nakrar niðurstøður um prísrun á 60,00 krónur fyri eitt lítið kók av fiski.

Óg sjálvsagt var onki um at skattur og landsgjöld seinasta ættarliðið kanska er túsdunfaldad.

Ei heldur at vanligur handelsvinningur ofta er 150 prosent.

Men at mjólkkin kostar meira enn 5,00 kr. liturin er heilt av lagi, sigur formaðurin.

Óg samstundis fáa partamenn hennara mjólkina upp á góðar tíggu krónur liturin um momsins.

Vit vilja styðja sjónarmiðinum um ein mjólkarprið á 5 krónur liturin.

Um tað skal lata seg gera, mugu vit minka útreiðslur til toll ella MVG á kraftfóðri, handilstøðum, olju og fáa SEV biligari. Lata vit síðani mjólkina sleppa undan MVG-gjaldi, skal ikki so munandi studningur latast, fyri at halda 5 krónur í út-søluþrivi.

Men hetta má sigast at vera leysir tankar nú allar okkara prísolitikarar verður lagdur í Bruxelles.

Mjólkarkleiðin

Taka vit saman um í hurlivasanum, sum verður á út-søluþrivi um mjólk aftan á MVG-skattin, so verður myndin nøkurlunda soleiðis:

Fyri tað fyrsta dyrka skattur, MVG-skattur, handelsvinningur, SEV og orkugjöld munandi um framleiðsluútreiðslurnar.

Fyri at bota upp fyri hesum letur landið so ein studning uppá 1,77 krónur.

Handlum er sum eindømi hægst loyvd vinningur 15 prosent á mjólk, men her oman á koma teir so við MVG-skattinum, og soleiðis dyrkar mjólkkin til seinast 1,73 krónur, ella nett tað sama og teir lótu í studningi á vegnum.

Kann nakað endamál vera við fyrst at geva studning, og so til seinast at taka eins nógv í skatti av somu vøru?

Einasta frágreiðing kann vera at so er skapt arbeiði,

fyrst til ein studningsstovn, og síðani til ein MVG-stovn. Hesir mugu sjálvsagt hava deildarleiðarar, teldudeildir, og stór høli. Jú, teir lovaðu eisini at skapa arbeiðspláss tá val var seinast.

Men teir segdu onki um tað mylnusteinavirksemi, ið er og fer í gongd og mennist.

Er hetta lagið á øllum samfelagsøkjum, so má sigast at vit føroyingar eru býttari enn nakar hevur loyvi til at vera, tí meirilutin av okkum má væl saktans hava valt vanstýri okkara.

Hesin politikur minnir ikki sørt um »Ebbberð Bank«.

Men vit mugu finna loysnir úr tí naggatødn, teir nú tøva verri upp í saman hvønn dag, sum fer.

Loysnir eru so ikki í tí harðræðislinju, sum Jarðarráðið nú hevur fingið heimildir til at duka niður á festibøndur. Óg tá sjálvt ikki hesar rúmu heimildir røkka til dukingina, ja, so fara teir bara krúpani út í landsstýrið og biðja um viðari ræsur.

Óg landsstýrið kennir seg óivað væl, sum einasti góðs-eigari eftir í verðini, og sum hevur megnað at ført hetta avdangaða hugtak inn í

telduøldina. Sjálvt aftan á at »statskollektivismen« í Sovjet varð borin út. Óg fleiri øldir eftir at granalond okkara við somu skipan løgdu um.

Úr vónloysinum

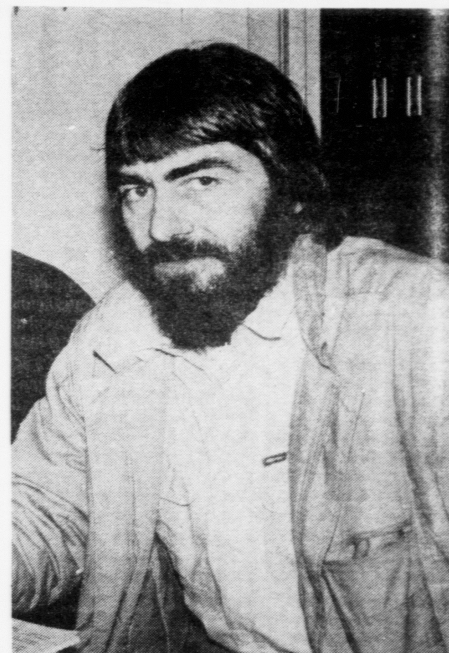
Loysn okkara í Føroyum er at taka ábyrgd av grundstøðu okkara. At vit eru ein tjóð, har einans egnu treytir okkara seta reglurnar, og ikki fremmandaval.

Ábyrgdarleysa stjórns-tøða okkara hevur framt á-bygdarleysar politikarar, ið síðani hava slept eitt køvandi og burtur úr vón og víti embætismanna- og skrivstovuvelði. Hetta elvir sjálvstýrkjandi til ábyrgdarleysar gerðir, ið síðani kveða lívstreytir okkara. Ein sera dýpur ringrás, ið má brótast, ongantíð ov skjótt.

Talandi um hvussu ørt alt er, er bara at taka dømi ovast uppi. Landsstýri okkara hevur sjei fólk. Vit eru 47.000 fólk í landinum.

Rokna vit lutfallið um til Kina, so er helst meir enn 150.000 fólk í landsstýrinum har. Taka vit Danmark, so høvdu verið eini 700 ráðharrar har.

Nei, her má annað skil fást, og ein sunn byrjan er at

lata vera við at leggja MVG-skatt á mjólkina, og aðra innanlendis framleiðslu.

Latið bøndur og smáfyrir-tøkur sleppa undan moms-dýnun!

Aðrastaðni hava teir skipanir, har lívsneyðugar matvørur eru undantiknar. Her er gongdin at alt skal sīlast um landskassan. Helst fleiri

ferðir, og etast upp av um-siting.

Men bikarið fyllist.

Hanus Vang

Avsannan

Seinastu 2-3 árin hevur ein ókunnur Sjúrður Joensen av navni við regluligum millumbilum gjørt álop á meg. Hesi álop hava verið so løgin, at eg ikki havi tímað at svarað til tey. Men nú eru tey herð. Mikudagin 26. august byrjar hann eitt lesarabræv soleiðis í Oyggjatiðindum: »Fyri tíð síðani gjørdi Dan Petersen, kennari, rættiliga vart við seg, og gav sensur nevndini harðar á-breiðslur.

Dan vildi avtaka allar sensur. Hann vildi hava tað so frítt, at øll børn, frá 0 til 16 ár, skuldu hava høvi at siggja kannibalismu, allar persónsitetar, ella annan harðan kriminalitet.

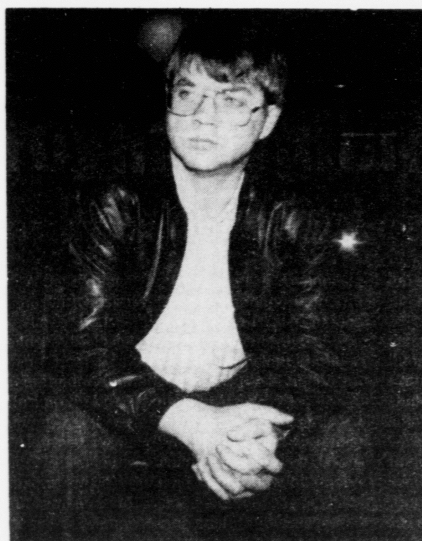
Hetta er ósatt úr enda í annan og injuriir, sum

kunn geva honum eina stevning um hálsin. Eg havi hvørki alment ella privat, hvørki í skrift ella talu mælt til at avtaka sensur á filmum. Satt at siga, so havi eg ikki gjørt mær nógvar tankar hasum viðvíkjandi, men áðurnevnda brot stríðir beinleiðis ímóti míni sannføring sum lærari, pápi og menniskja, so Sjúrður Joensen er á markinum til eina stevning.

Sum sagt: eg kenni ikki henda mannin og skilji ikki henda áhuga fyri mínum persóni. Eg havi tó fatað, at hann er kapasitetur á málshga ókinum og í parti við málreinsarum.

—Heldið í teimum!

Dan Petersen
Fuglafjörður

Lýsið í sosialinum